

ZATWIERDZAM

.....

data, imię i nazwisko, podpis

**INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻEŃ
NA TERENIE
UNIwersyteu Warmińsko-Mazurskiego
w Olsztynie**

**INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU ZAGROŻENIA NA TERENIE UNIWERSYTEU
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W OLSZTYNIE**

§ 1

Instrukcja określa tryb i zasady postępowania kadry kierowniczej, pracowników i studentów w przypadku zgłoszenia (otrzymania informacji, przyjęcia komunikatu) o zagrożeniu pożarowym, wybuchu pożaru, zagrożenia katastrofą budowlaną, toksycznymi środkami przemysłowymi, w przypadku incydentu bombowego lub otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia na terenie obiektów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

ROZDZIAŁ 1

**Postępowanie w przypadku zagrożenia pożarowego, pożaru, katastrofy budowlanej
lub innego podobnego zagrożenia**

I. ALARMOWANIE

§ 2

1. W przypadku zauważenia pożaru należy zachować spokój, nie wywoływać paniki i natychmiast:
 - 1) alarmować okrzykiem „PALI SIĘ – POŻAR” innych pracowników, zwłaszcza osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
 - 2) uruchomić najbliższy ostrzegacz pożarowy,
 - 3) telefonicznie zawiadomić STRAŻ POŻARNĄ – tel.: 998,**
 - 4) inspektora ppoż.- 523 39 40,
 - 5) kierownika jednostki organizacyjnej.
2. Osoby powiadamiające Policję, lub jedną ze służb ratowniczych o zagrożeniu, zobowiązane są udzielić wyczerpującej odpowiedzi na pytania funkcjonariusza przyjmującego zgłoszenie.
3. W przypadku powstania pożaru, powiadamiając straż pożarną należy podać:
 - 1) gdzie się pali, dokładny adres, nazwę instytucji, piętro,
 - 2) co się pali, np. pomieszczenie magazynowe,
 - 3) czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego,
 - 4) numer telefonu, z którego się alarmuje, oraz swoje nazwisko i imię.
4. **Słuchawkę można odłożyć dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że zgłoszenie zostało przyjęte. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie zgłoszenie.**
5. W przypadku zagrożenia innego niż pożar (np. awaria, wypadek) należy powiadomić właściwe służby dzwoniąc pod numer telefonu:
 - 1) POLICJĘ tel. - 997,
 - 2) POGOTOWIE RATUNKOWE tel. - 999,
 - 3) POGOTOWIE GAZOWE tel. - 992,
 - 4) POGOTOWIE ENERGETYCZNE tel. - 991,
 - 5) POGOTOWIE WOD. – KAN. tel. - 994,
 - 6) Centrum Monitoringu UWM (całodobowo) tel. - 523 49 09,
 - 7) Służby Ochrony UWM tel. - 523 38 65, 523 45 38,
 - 8) Centrala Ciepła UWM tel. - 523 34 70,
 - 9) Główny Energetyk UWM tel. - 523 35 31.

II AKCJA EWAKUACYJNO-ZABEZPIECZAJĄCA

§ 3

1. W przypadku pożaru należy postępować zgodnie z „Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego”, tj. przystąpić do akcji ratunkowo-gaśniczej za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń pożarniczych, następnie postępować według następujących zasad:
 - 1) w pierwszej kolejności ratować zagrożone życie ludzkie,
 - 2) wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem,
 - 3) nie gasić wodą instalacji elektrycznych pod napięciem, do tego stosować gaśnice proszkowe lub na dwutlenek węgla,
 - 4) usunąć z zasięgu ognia materiały palne, cenne dokumenty, urządzenia komputerowe, bazy danych, archiwa itp.,

- 5) nie otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar (dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia),
 - 6) umożliwić dojazd wozom strażackim poprzez usunięcie parkujących pojazdów.
2. Do czasu przybycia Policji lub służb ratowniczych akcję ewakuacyjno-zabezpieczającą organizuje i nadzoruje kierownik jednostki organizacyjnej, a w razie jego nieobecności osoba do tego wyznaczona.
 3. W przypadku ustalenia, że w rejonie zdarzenia (w obiekcie lub w jego pobliżu) zagrożone jest życie lub zdrowie znajdujących się tam ludzi, kierownik jednostki, a w razie jego nieobecności osoba wyznaczona podejmuje decyzje o ewakuacji doraźnej drogami ewakuacyjnymi.

§ 4

1. Osoby kierujące akcją ewakuacyjno-zabezpieczającą, o których mowa w § 3 do czasu przyjazdu Policji lub służb ratowniczych, upoważnione są do:
 - 1) wydawania poleceń wszystkim osobom znajdującym się na terenie zagrożonego budynku,
 - 2) przerwania procesu dydaktycznego, nakazania wyłączenia wind, maszyn i innych urządzeń,
 - 3) sprawdzania pomieszczeń służbowych,
 - 4) zdecydowanego przeciwdziałania panice.
2. Po przybyciu do obiektu zagrożonego (na teren) Policji lub służb ratowniczych, osoba kierująca akcją ewakuacyjno-zabezpieczającą przekazuje dowódcy wszystkie niezbędne informacje dotyczące zagrożenia, wskazuje miejsca zlokalizowanych źródeł pożaru (zagrożeń), udostępnia schematy kondygnacji budynku (plan terenu), wejścia do pomieszczeń, wskazuje, (jeśli trzeba) miejsca znajdowania się zaworów, wyłączników i innych punktów medialnych.
3. Policja lub dowódca grupy ratowniczej przejmuje dowodzenie akcją. Kierownik jednostki organizacyjnej lub wyznaczona przez niego osoba towarzyszy Policji (dowódcy grupy ratowniczej) do zakończenia akcji.

ROZDZIAŁ 2

Postępowanie w przypadku zagrożenia toksycznymi środkami przemysłowymi

§ 5

Toksyczne środki przemysłowe (TŚP) uwolnione do atmosfery, wody lub gleby mogą zagrażać zdrowiu ludzi oraz środowisku czyniąc je niebezpiecznymi oraz niezdolnymi do użytku i zamieszkania. Dla miasta Olsztyna, w tym UWM zagrożenie w pierwszej kolejności stanowi MPC oraz Chłodnia Olsztyn, a także inne zakłady pracy przechowujące, gromadzące oraz wykorzystujące w procesach technologicznych substancje chemiczne. Ocenia się, że niektóre obiekty uczelni mogą się znaleźć w zasięgu TŚP, które w sposób niekontrolowany zostały uwolnione w wyniku wypadku przewożącego je środka transportu. Do najczęściej stosowanych i najgroźniejszych TŚP należą: amoniak, chlor, chlorowodór, metanol, kwasy i zasady.

I. ALARMOWANIE

§ 6

W przypadku powstania zagrożenia (pojawienia się symptomów skażenia TŚP: wyczuwalnego zapachu środka chemicznego, obłoku dymu itp.) w bezpośrednim otoczeniu obiektu, należy powiadomić:

- 1) Służbę Ochrony UWM – tel. 523 38 65 lub 523 45 38,
- 2) Administratora obiektu.

II AKCJA EWAKUACYJNO-ZABEZPIECZAJĄCA

§ 7

1. Po otrzymaniu informacji o zagrożeniu TŚP akcją ewakuacyjno-zabezpieczającą kieruje kierownik ochrony, a w razie jego nieobecności administrator zagrożonego obiektu.
2. Wszyscy pracownicy obiektu zobowiązani są:
 - 1) pozostać w budynku,
 - 2) wpuścić do budynku zagrożonych pracowników, studentów i przypadkowych przechodniów,
 - 3) wyłączyć urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne, zamknąć i uszczelnić wszystkie otwory wentylacyjne okien i drzwi,
 - 4) przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych na wypadek przeniknięcia gazu (środka chemicznego) do wnętrza pomieszczeń,
 - 5) powstrzymać się od spożywania posiłków, palenia tytoniu i picia,
 - 6) do czasu odwołania alarmu przebywać w uszczelnionych pomieszczeniach.

3. W przypadku wystąpienia skażenia TŚP obiektów (pojawienia się wyczuwalnego zapachu środka chemicznego lub dymu) należy postępować w sposób następujący:
 - 1) jeżeli jest to możliwe, przejść na wyższe lub niższe kondygnacje budynku – w zależności od rodzaju TŚP i poleceń od osób kierującej akcją,
 - 2) chronić drogi oddechowe i oddychać przez wilgotne tampony,
 - 3) zwrócić uwagę na objawy przedostania się znacznej ilości środka trującego do pomieszczeń i skażenia ludzi, którymi są:
 - a) zawroty głowy połączone z wymiotami, ogólnym osłabieniem i temperaturą,
 - b) trudności z oddychaniem, pieczenie w drogach oddechowych (gardło, płuca),
 - c) łzawienie, ślinotok, silny katar, pocenie się,
 - d) zaburzenia wzroku, utrata przytomności i świadomości,
 - e) zmiany skórne (wysypka, plamy na skórze);
 - 4) po odwołaniu alarmu pomieszczenia dokładnie przewietrzyć, odkazić sprzęt i materiały (poprzez ścieranie, zmywanie i płukanie), usunąć nieprzydatną żywność i wodę, poddać się specjalistycznej kontroli lekarskiej.
4. W przypadku zauważenia objawów zatrucia lub skażenia u siebie lub innych osób należy:
 - 1) natychmiast powiadomić telefonicznie osobę kierującą akcją, przełożonego lub najbliższą osobę,
 - 2) wezwać pomoc medyczną, zawiadomić policję i(lub) służby ratownicze.
5. W przypadku otrzymania komunikatu nakazującego przeprowadzenia natychmiastowej ewakuacji doraźnej, akcję organizują i prowadzą osoby, o których mowa w § 7 ust. 1 zgodnie z „Planem ewakuacji doraźnej”, kierując ludzi do rejonu zbiórki w kierunku „pod wiatr” od źródła awarii.

§ 8

1. Osoby kierujące akcją ewakuacyjno-zabezpieczającą, o których mowa w §7 ust. 1, do czasu przyjazdu Policji lub służb ratowniczych, upoważnione są do:
 - 1) wydawania poleceń wszystkim osobom znajdującym się na terenie zagrożonego budynku (terenu objętego akcją ewakuacyjną),
 - 2) przerwania procesu dydaktycznego, nakazania wykonania czynności ujętych w §7 ust. 2,
 - 3) zdecydowanego przeciwdziałania panice,
 - 4) utrzymywania stałego kontaktu ze służbą medyczną.
2. Po przybyciu do obiektu zagrożonego (na teren objęty akcją ewakuacji) Policji lub służb ratowniczych, osoba kierująca akcją ewakuacyjno-zabezpieczającą przekazuje dowódcy niezbędne informacje dotyczące zagrożenia, wskazuje miejsca zlokalizowanych źródeł zagrożeń, udostępnia schematy kondygnacji budynku (plan terenu), wejścia do pomieszczeń, wskazuje, (jeśli trzeba) miejsca znajdowania się zaworów, wyłączników i innych punktów medialnych.
3. Policja lub dowódca grupy ratowniczej przejmują dowodzenie akcją.

ROZDZIAŁ 3

Postępowanie w przypadku otrzymania informacji lub ostrzeżenia o zagrożeniu terrorystycznym, „incydentu bombowego”

§ 9

Zamach bombowy (podłożenie ładunku wybuchowego), w którym ofiarami są przede wszystkim osoby przypadkowe, przebywające w miejscach powszechnie dostępnych, jest najczęściej spotykaną formą działań terrorystycznych. „Incydent bombowy” ma miejsce wówczas, gdy zanim nastąpi eksplozja podłożonego ładunku wybuchowego „bomby”, zostanie on w taki lub inny sposób ujawniony. Właściwe zachowanie się w przypadku wystąpienia takiego incydentu jest niezwykle ważne dla prawidłowej reakcji specjalistów z różnych służb i zapobieżeniu ewentualnym skutkom.

I. ALARMOWANIE

§ 10

1. Osoby, które przyjęły zgłoszenie (otrzymały informację) o podłożeniu ładunku wybuchowego **nie mogą lekceważyć żadnej informacji na ten temat** i obowiązane są powiadomić służbę ochrony.
2. Osoba, która zauważyła w obiekcie przedmiot niewiadomego pochodzenia mogący być ładunkiem wybuchowym, jest obowiązana powiadomić o tym:
 - 1) Służby ochrony UWM – tel. 523 38 65 lub 523 45 38,

- 2) Kierownika jednostki organizacyjnej.
3. Zawiadamiając policję o przyjęciu zgłoszenia (otrzymaniu informacji) o podłożeniu ładunku wybuchowego należy podać:
 - 1) treść rozmowy ze zgłaszającym (z osobą przekazującą informację) o podłożeniu ładunku wybuchowego lub miejsce i opis zlokalizowanego przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym,
 - 2) numer telefonu, z którego prowadzona jest rozmowa, oraz swoje imię i nazwisko i uzyskać od policji potwierdzenie przyjętego zawiadomienia.
4. Przyjmując wiadomość o podłożeniu ładunku wybuchowego (bomby) od potencjalnego sprawcy (terrorysty) należy zachować spokój i powagę, a ponadto:
 - 1) starać się zdobyć jak najwięcej informacji o:
 - a) miejscu podłożenia bomby,
 - b) czasie wybuchu,
 - c) konstrukcji, wyglądzie i sile rażenia,
 - d) pobudkach, motywach podłożenia bomby,
 - e) konstruktorze lub o osobie podkładającej bombę;
 - 2) rozmowę prowadzić spokojnie i uprzejmie udając trudności ze zrozumieniem treści, aby jak najdłużej przeciągać rozmowę w czasie,
 - 3) próbować uświadomić zgłaszającemu możliwość spowodowania śmierci lub zranień osób postronnych (w tym dzieci) w wyniku zamachu,
 - 4) dążyć do uzyskania maksimum informacji o zgłaszającym, posiadanym przez niego stopniu wiadomości o terenie, obiekcie zamachu oraz o bombie,
 - 5) zadawać pytania:
 - a) kiedy bomba wybuchnie?
 - b) gdzie jest w tej chwili bomba?
 - c) jakiego rodzaju jest ta bomba?
 - d) jak ona wygląda?
 - e) w którym konkretnie miejscu jest ona umieszczona?
 - f) dlaczego podłożył pan (pani) bombę?
 - g) skąd pan (pani) telefonuje?
 - h) gdzie pan (pani) w tej chwili się znajduje?
 - i) czy mogę w czymś panu (pani) pomóc?
 - j) czy chce się pan (pani) z kimś skontaktować?
 - k) czy pan (pani) jest konstruktorem bomby?
 - l) proszę podać swoje nazwisko i adres;
 - 6) Zapamiętać w trakcie rozmowy:
 - a) dokładne słowa groźby,
 - b) płeć, rasę, wiek dzwoniącego,
 - c) długość rozmowy,
 - d) głos dzwoniącego: *spokojny, podekscytowany, powolny, szybki, cichy, głośny, śmiech, płacz, niewyraźny, nosowy, sepleniący, chrapliwy, głęboki oddech, załamujący się, akcent, znajomy ...*, ton głosu: *niski, wysoki, ...*,
 - e) odgłosy w tle: *uliczne, megafon, muzyka, silnik, biuro, zwierzęta, zakłócenia na linii, budka telefoniczne, ...*,
 - f) język rozmówcy: *wykształcony, wulgarny, niezrozumiały, nagrany, tekst odczytany, ...*,
 - g) inne szczegóły

II AKCJA EWAKUACYJNO-ZABEZPIECZAJĄCA

§ 11

1. W przypadku braku szczegółowej informacji, co do miejsca podłożenia ładunku wybuchowego i czasu jego wybuchu, do czasu przybycia policji (pododdziału antyterrorystycznego) zarządza się przeprowadzenie rozpoznania pirotechniczne obiektu, które polega na przeszukaniu i sprawdzeniu pomieszczeń pod względem zagrożenia bombowego.
2. Rozpoznanie pirotechniczne należy prowadzić według następujących zasad:
 - 1) akcją kieruje kierownik ochrony UWM,

- 2) przeszukania i sprawdzenia pomieszczeń służbowych (gabinetów i pokoi pracy) dokonują sami użytkownicy,
 - 3) przeszukania i sprawdzenia pomieszczeń ogólnodostępnych (klatek schodowych, wind, toalet, strychów, piwnic, itp.) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu dokonuje służba ochrony UWM,
 - 4) do akcji rozpoznania pirotechnicznego zabrania się angażowania studentów i osób niepełnoletnich,
 - 5) osoba kierująca akcją zarządza, aby użytkownicy pomieszczeń w swoich pomieszczeniach oraz służby ochrony w pomieszczeniach ogólnodostępnych dokonali sprawdzenia, czy znajdują się:
 - a) przedmioty, rzeczy, urządzenia, paczki itp., których wcześniej nie było i nie wnieśli ich użytkownicy pomieszczeń (a mogły być wniesione, pozostawione przez inne osoby np. interesantów),
 - b) ślady przemieszczania elementów wyposażenia pomieszczeń,
 - c) zmiany w wyglądzie zewnętrznym przedmiotów, rzeczy, urządzeń, które przedtem w pomieszczeniu były oraz emitowane z nich sygnały (np. dźwięki mechanizmów zegarowych, świeące elementy elektroniczne, itp);
 - 6) zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń, których - w ocenie użytkowników obiektu - przedtem nie było, a zachodzi podejrzenie, iż mogą to być ładunki wybuchowe, **nie wolno dotykać!** O ich umiejscowieniu należy natychmiast powiadomić kierownika ochrony,
 - 7) w przypadku faktycznego stwierdzenia obecności przedmiotów (rzeczy, urządzeń), których wcześniej nie było lub zmiany w wyglądzie i usytuowaniu przedmiotów (rzeczy, urządzeń) stale znajdujących się w tych pomieszczeniach, należy domniemywać, iż pojawienie się tych przedmiotów lub zmiany w ich wyglądzie i usytuowaniu mogły nastąpić na skutek działania sprawcy podłożenia ładunku wybuchowego,
 - 8) w sytuacji jak pkt 7), kierownik ochrony wydaje decyzję o ewakuacji osób z zagrożonego obiektu przed przybyciem Policji,
 - 9) po przybyciu do obiektu policjanta lub policyjnej grupy interwencyjnej, kierownik ochrony lub administrator obiektu przekazuje im wszelkie informacje, dotyczące zdarzenia oraz wskazuje miejsca zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcego pochodzenia i punkty newralgiczne w obiekcie,
 - 10) policjant lub dowódca grupy specjalistycznej przejmuje kierowanie akcją, kierownik ochrony lub kierownik jednostki udziela mu wszechstronnej pomocy podczas jej prowadzenia.
3. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcych oraz neutralizowaniem ewentualnie podłożonych ładunków wybuchowych zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki organizacyjne policji, przy wykorzystaniu specjalistycznych środków technicznych.
4. Policjant kierujący akcją po zakończeniu działań przekazuje protokolarnie obiekt kierownikowi ochrony lub kierownikowi jednostki.

ROZDZIAŁ 4

W przypadku otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia

§ 12

1. Bioterroryzm jako zjawisko we współczesnym świecie polega na bezprawnym, nielegalnym użyciu czynników biologicznych wobec ludzi z zamiarem wymuszenia jakiegoś działania lub zastraszenia dla osiągnięcia celów osobistych, politycznych, społecznych lub religijnych. W tym celu mogą być użyte bakterie, wirusy lub materiały z nich pochodzące oraz różnego rodzaju toksyny. Jedną z form ich dostarczenia i zastosowania przez rozpylenie mogą być wszelkiego rodzaju przesyłki.
2. W walce ze skutkami ataku bioterrorystycznego najważniejsze jest wczesne wykrycie użytego czynnika biologicznego, co umożliwia natychmiastowe zastosowanie środków profilaktycznych. Z tego powodu wszelkie sygnały dotyczące dziwnych przesyłek lub też nagłych zachorowań muszą być traktowane w największą powagą i rozważą.

§ 13

1. **W przypadku otrzymania jakiejkolwiek przesyłki niewiadomego pochodzenia lub budzącej podejrzenia z jakiegokolwiek innego powodu, np. brak nadawcy, brak adresu nadawcy, przesyłka pochodzi od nadawcy lub z miejsca, z którego nie spodziewamy się, należy:**
 - 1) nie otwierać tej przesyłki!

- 2) dokładnie obejrzyć i dokonać oceny otrzymanej przesyłki, zwracając uwagę:
 - a) czy na opakowaniu lub kopercie znajdują się tłuste plamy?
 - b) czy przesyłka posiada niezwykły zapach?
 - c) czy wyczuwalna jest folia lub cienkie druciki wewnątrz przesyłki?
 - d) czy koperta lub przesyłka jest o wiele cięższa, niż wskazywałyby na to jej rozmiary?
 - e) czy zawartość koperty lub przesyłki jest sztywna, co daje się wyczuć przez miękką kopertę (opakowanie) lub też zawartość ma niejednakowy ciężar na całej powierzchni – po wzięciu do ręki przesyłka zdecydowanie przeważa na jedną stronę?
 - f) czy przesyłka jest zawinięta w nadmierną ilość papieru w stosunku do faktycznej potrzeby?
 - g) czy pismo na przesyłce jest odręczne, z błędami (krzywe litery, koślawe) lub też maszynowe wskazujące na to, że maszyny do pisania używał ktoś mało z nią obeznany?
 - h) czy przesyłka jest źle zaadresowana (adres przybliżony lub ogólny, np. ulica bez numeru)?
 - i) czy na przesyłce znajduje się za dużo znaczków w stosunku do wagi i rodzaju przesyłki wg obowiązujących przepisów pocztowych?
 - j) czy przesyłka została wysłana spoza kraju przez bliżej nieokreślonego nadawcę?
 - k) czy przesyłka została doręczona przez posłańca i pochodzi z nieustalonego źródła?
- 3) przy pojawieniu się ww. zastrzeżeń **nie otwierać takiej przesyłki!!!**
- 4) umieścić tę przesyłkę w grubym worku plastikowym, szczelnie zamknąć,
- 5) worek ten należy umieścić w drugim grubym plastikowym worku, szczelnie zamknąć, zawiązać supeł i zakleić taśmą klejącą,
- 6) paczki nie należy przemieszczać, należy pozostawić ją na miejscu,
- 7) powiadomić:
 - a) służbę ochrony UWM – 523 49 09,
 - b) swego bezpośredniego przełożonego,
 - c) Policję – 997, lub Straż Pożarną – 998, służby te podejmą wszystkie niezbędne kroki w celu bezpiecznego przejęcia przesyłki.
2. W przypadku, gdy podejrzana przesyłka została otwarta i zawiera jakąkolwiek podejrzaną zawartość w formie stałej (pył, kawałki, blok, galaretę, pianę lub inną) lub płynnej należy:
 - 1) nie wywoływać paniki wśród współpracowników,
 - 2) możliwie nie naruszać tej zawartości: nie rozsypywać, nie przenosić, nie dotykać, nie wąchać, nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu (wyłączyć systemy wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna),
 - 3) całą zawartość umieścić w worku plastikowym, zamknąć go i zakleić taśmą lub plastrem,
 - 4) zaklejony worek umieścić w drugim worku, zamknąć go i zakleić,
 - 5) dokładnie umyć ręce,
 - 6) w przypadku rozsypania proszku lub rozlania cieczy:
 - a) nie sprzątać i nie ścierać cieczy,
 - b) aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji nakryć ją np. kocem, papierem, koszem na śmieci lub czymś podobnym,
 - c) aby zapobiec przeciągowi, pozamykać okna i drzwi oraz wyłączyć klimatyzację,
 - d) natychmiast opuścić pomieszczenie i nie wpuszczać do niego innych osób,
 - e) należy dokładnie umyć ręce wodą z mydłem,
 - f) zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i zapakować je do plastikowego worka,
 - g) umyć się pod prysznicem,
 - h) po kontakcie z podejrzaną substancją nie jeść, nie pić, nie palić tytoniu;
 - 7) w przypadku braku odpowiednich opakowań należy unikać poruszania i przemieszczania przesyłki.
3. Po przybyciu właściwych służb (policji, straży pożarnej) należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

ROZDZIAŁ 5 WARTO WIEDZIEĆ!

1. Najważniejszą zasadą związaną z reagowaniem na zagrożenie terrorystyczne jest odpowiednio poważne traktowanie każdego sygnału. Jeśli jest to sygnał o zamachu bombowym, to trzeba natychmiast reagować. Tak samo należy reagować w wypadku wzięcia zakładników czy innych (bliżej nieokreślonych) aktów terrorystycznych.

2. Trudno jest jednoznacznie nakreślić portret terrorysty, który pozwoliłby go rozpoznać w tłumie. Nie oznacza to, że jesteśmy całkowicie bezradni. Możemy obserwować uważnie swoje otoczenie, zwracać uwagę na nietypowe zachowania osób lub przedmioty pozostawione wokół. Co może być sygnałem ostrzegającym o niebezpieczeństwie?
- 1) rzucające się w oczy nietypowe zachowanie osób,
 - 2) pozostawione bez opieki przedmioty: paczki, torby, pakunki,
 - 3) samochody, a zwłaszcza furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach, tj. w pobliżu miejsc zgromadzeń.
3. **Jak się zachować w przypadku zdarzenia?**
- 1) W przypadku znalezienia się w strefie wybuchu lub zawału itp.:
 - a) jeżeli jesteś ranny – wzywaj głosem pomocy,
 - b) jeżeli możesz, udziel pomocy poszkodowanym, wynosząc ich poza strefę bezpośredniego zagrożenia,
 - c) oddychaj przez chusteczkę lub osłoń usta i nos kawałkiem materiału,
 - d) natychmiast opuść obiekt,
 - e) wykonuj polecenia ratowników, służby ochrony lub policji.
 - 2) W przypadku znalezienia się w grupie zakładników:
 - a) rób, co ci każą, nie graj bohatera i nie stawiaj oporu. Dyskutowanie z napastnikami lub bunt mogą tylko pogorszyć sytuację. Twoim zadaniem powinno być przetrwanie. Czekaj na akcję wyspecjalizowanej jednostki ratowniczej,
 - b) staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych),
 - c) bądź spokojny, naturalny, znajdź postawę pośrednią między agresją a pasywnością i uległością,
 - d) nie bądź „utrapieniem” dla napastników (bunt, dyskutowanie, silne reakcje emocjonalne),
 - e) pamiętaj, że sytuacja może trwać długo, postaraj się rozwinąć u siebie potrzebę przetrwania,
 - f) nie rób gestów zwracających uwagę porywaczy,
 - g) nie zadawaj pytań, nie patrz w oczy terrorystom, bądź im posłuszny bez dyskusji, siedź spokojnie na miejscu,
 - h) pytaj zawsze o pozwolenie, itp., gdy chcesz wstać lub otworzyć torbę,
 - i) na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste,
 - j) usuń (wyrzuć) wszelkie oznaki władzy czy zajmowania ważnej pozycji,
 - k) zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – może to pomóc władzom w uwolnieniu pozostałych zakładników oraz identyfikację porywaczy przy aresztowaniu.
 - 3) Jak zachować się podczas operacji odbijania zakładników?
 - a) nie uciekaj, połącz się na podłódze i spróbuj znaleźć jakąś osłonę, trzymaj ręce na głowie do końca operacji,
 - b) słuchaj rozkazów i instrukcji grupy antyterrorystycznej i nie zabieraj im czasu na zadawanie zbędnych pytań,
 - c) nie trzyj oczu w wypadku użycia gazów łzawiących,
 - d) w razie strzelaniny połącz się na ziemi lub schowaj się za jakimś przedmiotem,
 - e) nie uciekaj z obiektu, dopóki nie zostanie wydany rozkaz wyjścia – możesz zostać wzięty za terrorystę,
 - f) w chwili wyzwolenia wychodź jak najszybciej, nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu pożaru,
 - g) spróbuj się zidentyfikować (przedstawić), bądź jednak przygotowany na ostre traktowanie ze strony ekipy ratunkowej – dopóki nie zostaniesz formalnie zidentyfikowany jako jeden z zakładników, jesteś potencjalnie jednym z porywaczy.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 16

1. Osobom, które przyjęły zgłoszenie o zagrożeniu (komunikat ostrzegawczy) lub zauważyły zagrożenie oraz innym pracownikom i studentom nie wolno lekceważyć żadnej informacji na ten temat ani zasad postępowania, określonych w niniejszej instrukcji.
2. W przypadku zarządzenia ewakuacji doraźnej należy prowadzić ją zgodnie z „Planem ewakuacji doraźnej” opracowanym dla danego obiektu.

3. Po zakończeniu akcji, powrót ludzi do budynku (na teren) jest możliwy wyłącznie po uzyskaniu pozwolenia od kierującego akcją.
4. Kierownik jednostki organizacyjnej zobowiązany jest do:
 - 1) zapoznania z treścią niniejszej instrukcji wszystkich pracowników UWM oraz bieżącego organizowania i dokumentowania szkoleń z tego zakresu,
 - 2) posiadania aktualnych planów ewakuacji doraźnej opracowanych dla każdego obiektu UWM, w którym znajdują się pracownicy administracji, kadra dydaktyczno-naukowa, dydaktyczna i studenci,
 - 3) utrzymywania w głównej portierni obiektu:
 - a) kompletów kluczy zapasowych do wszystkich pomieszczeń w budynkach UWM,
 - b) „Planu ewakuacji doraźnej” z budynków.

§ 17

Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania.

WYKAZ WAŻNYCH TELEFONÓW

Centrum Monitoringu – straż uniwersytecka (całodobowo)	523 49 09
Dział Bezpieczeństwa i Dozoru Mienia	523 45 38 523 38 65
Centrala Ciepła UWM (całodobowo)	523 34 70
Główny Energetyk UWM	523 35 31
Kanclerz UWM	523 33 44
z-ca Kanclerza ds. administracyjno- gosp.	523 33 33
z-ca Kanclerza ds. inwestycyjno- techn.	523 33 70

WYKAZ TELEFONÓW MIEJSKICH SŁUŻB RATUNKOWYCH

Komenda Miejska Policji	997	522 34 24
I Komisariat Policji		522 35 61
ul. Dąbrowszczaków 42		522 35 56
II Komisariat Policji		522 47 03
ul. Pstrowskiego 3		522 47 06
Komenda Miejskiej Straży Pożarnej	998	522 92 03
Pogotowie Ratunkowe	999	
Pogotowie Gazowe	992	
Pogotowie Energetyczne	991	
Pogotowie Wod.-Kan.	994	
Straż Miejska	986	
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna		527 43 10
Dyżurny Miasta (Centrum Zarządzania Kryzysowego)		522 81 12